

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA
MÁSODIK SEKCIÓ

KOVÁCS TAMÁS kontra MAGYARORSZÁG

(67660/01 sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2004. szeptember 28.

*Ezen határozat az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdésében foglalt
köörülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.*

A Kovács Tamás kontra Magyarország ügyben,

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

J.-P. COSTA, *elnök*

A.B. BAKA,

L. LOUCAIDES,

C. BÎRSAN,

K. JUNGWIERT,

M. UGREKHELIDZE,

A. MULARONI, *bírák*

és S. DOLLÉ, *a Szekció hivatalvezetője*

2004. szeptember 7-én zárt ülésen tartott tanácskozás után

Az akkor elfogadott alábbi határozatot hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy Magyarország ellen benyújtott kérelem (67660/01 sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (az "Egyezmény") 34. cikke alapján Kovács Tamás (a "kérelmező") magyar állampolgár 2000. szeptember 29-én terjesztett a Bíróság elé.

2. A Magyar Kormányt (a "Kormány") képviselője, dr. Höltszl Lipót, az Igazságügyi Minisztérium helyettes államtitkára képviselte.

3. 2003. március 20-án a Bíróság arról határozott, hogy közli az eljárás elhúzóásával kapcsolatos panaszt a Kormánnyal. Az Egyezmény 29. cikke 3. bekezdésének rendelkezései alapján úgy határozott, hogy a kérelem érdemét és elfogadhatóságát együtt vizsgálja.

A TÉNYEK

4. A kérelmező 1955-ben született és Budapesten él.

(1) Az 1993-ban indított büntetőeljárás

5. 1993. február 18-án a kérelmezőt – aki a Közlekedési Felügyelet vizsgálbiztosa volt – letartóztatta a Veszprém Megyei Rendőrfőkapitányság. Azzal gyanúsították, hogy jogellenesen megszerzett személygépkocsik legalizálásával foglalkozó szervezett csoport tagjaként feladatkörében hamis bizonyítványokat állított ki. Az 1993. február 22. - május 7. közötti időszakot előzetes letartóztatásban töltötte. 1993. február 19-én és 24-én,

március 9-én és 26-án, május 7-én és június 29-én a rendőrség kihallgatta. A nyomozás 1993. december 13-án zárult le. Ekkorra a rendőrség több mint 100 gyanúsítottat és 250 tanút hallgatott ki, házkutatásokat tartott és szakértői véleményeket szerzett be.

6. 1994. június 9-én a Veszprémi Városi Ügyészségi Hivatal vádat emelt a kérelmező és 88 másik személy ellen.

7. 1994. november 22. és 1995. december 1. között a Veszprémi Városi Bíróság 68 tárgyalást tartott. A bíróság meghallgatta a terhelteket és 77 tanút. A bírósági ügyirat 2000 oldalra tett ki. A Bíróság 1995. december 1-jén, 14-én és 1996. január 30-án meghozta és kihirdette 245 oldalas ítéletét. A kérelmezőt a bíróság bűnösnek találta vesztegetés, közokirat-hamisítás, továbbá lőfegyverrel és lőszerrel való visszaélés büntetében, s 2 év 6 hónap szabadságvesztésre ítélte. A kérelmező számos más terhelttel együtt fellebbezett.

8. A hatáskörrel rendelkező Veszprém Megyei Bíróság hat tárgyalást tartott. 1997. február 9-én tizenegy terhelte, köztük a kérelmező tekintetében hatályon kívül helyezte a Városi Bíróság ítéletét, és az ügyet visszautalta az elsőfokú bírósághoz. 1998. július 16-án a Veszprémi Városi Ügyészség kiegészítő vádiratot terjesztett elő, és jelentős értékre elkövetett orgazdaság büntetével is megvádolta a kérelmezőt.

9. A folytatódó eljárásban a Városi Bíróság 1998. október 6-án és 7-én, továbbá 1999. február 25-én, június 15-én, július 7-én, október 26-án és november 16-án tárgyalást tartott, 1999. december 15-én pedig ítéletet hirdetett. A 60 oldalas ítélet 11 vádlottat érintett. A Városi Bíróság bűnösnek találta vesztegetés, közokirat-hamisítás, orgazdaság, továbbá lőfegyverrel való visszaélés elkövetésében. Annak ellenére, hogy a Városi Bíróság újabb bűncselekmény elkövetésében is bűnösnek mondta ki a kérelmezőt, a Városi Bíróság két év szabadságvesztésre enyhítette a kérelmező büntetését, amelynek végrehajtását négy évre felfüggesztette. A Városi Bíróság hangsúlyozta, hogy a büntetést kizárólag az "eljárás rendkívüli elhúzódására" tekintettel enyhítette.

10. A kérelmező fellebbezett. 2000. október 12-én a Megyei Bíróság helybenhagyta az elsőfokú ítéletet. A másodfokú ítéletet 2001. június 12-én kézbesítették a kérelmező számára.

(2) Az 1994-ben indított büntetőeljárás

11. 1994. május 9-én Budapesten egy másik büntetőeljárást indítottak a kérelmező ellen. 1996 januárjában a XIV. Kerületi Ügyészség a fenti (1) pontban ismertetetthez nagyon hasonló bűncselekmény-sorozat miatt vádat emelt a kérelmező ellen.

12. 1997. április 2-án, szeptember 9-én és december 10-én, 1998. március 31-én, szeptember 10-én és november 2-án, továbbá 1999. január 5-én a Pesti Központi Kerületi Bíróság tárgyalást tartott. A PKKB 1999.

január 25-én ítéletet hirdetett. A kérelmezőt vesztegetés és közokirat-hamisítás elkövetésében bűnösnek találta, pénzbírságra és egy év két hónap szabadságvesztésre ítélte, amelynek végrehajtását négy évre felfüggesztette.

13. A kérelmező fellebbezése nyomán a Fővárosi Bíróság 2000. február 11-én helybenhagyta az elsőfokú ítéletet. Az ítéletet 2000. március 21-én kézbesítették a kérelmező számára. A Kormány beterjesztette az átvételi elismervényt, amelyet a kézbesítést végző budapesti postahivatalban 2000. március 21-én pecsételt le. Az átvételt igazoló, a címzett által aláírt szelvényen ugyanez a dátum szerepelt.

(3) Munkaügyi eljárás

14. 1993. május 10-én a büntetőeljárás miatt fegyelmi eljárás indult a kérelmező ellen. 1993. június 10-én a kérelmező munkáltatója fegyelmi intézkedésként megszüntette a kérelmező munkaviszonyát. A kérelmező 1993. június 24-én a Fővárosi Munkaügyi Bíróság előtt megtámadta a határozatot.

15. 1993. október 20-án, továbbá 1994. március 30-án és május 6-án a bíróság tárgyalást tartott. A május 6-i tárgyaláson a Fővárosi Munkaügyi Bíróság helyt adott a kérelmező keresetének. A kérelmező munkáltatója fellebbezett.

16. A Fővárosi Bíróság 1995. március 22-én és november 1-én tárgyalást tartott. 1995. november 17-én a Fővárosi Bíróság módosította a Munkaügyi Bíróság határozatát és elutasította a kérelmező keresetét. 1996. január 16-án a kérelmező felülvizsgálat iránti kérelmet terjesztett elő.

17. 1996. június 26-án a Legfelsőbb Bíróság hatályon kívül helyezte a Munkaügyi Bíróság és a Fővárosi Bíróság határozatait és az ügyet visszautalta az elsőfokú bíróság elé azzal, hogy a bíróság vegye figyelembe a büntetőeljárás kimenetelét az ítélet meghozatalakor.

18. A kérelmező 1997. április 29-én kérte az 1997. június 11-re kitűzött tárgyalás elhalasztását és az eljárás felfüggesztését. 1997. június 6-án megismételte kérését. 1997. június 11-én a Munkaügyi Bíróság a büntetőeljárás befejezéséig felfüggesztette az eljárást és elrendelte, hogy a büntetőeljárás lezárulását követően a felek haladéktalanul nyújtsák be a bírósághoz a releváns dokumentumokat.

19. 2001. április 12-én a kérelmező tájékoztatta a Munkaügyi Bíróságot, hogy korábbi védőügyvédje már nem képviseli. Nem tett említést arról, hogy a büntetőeljárás időközben befejeződött.

20. 2002. február 15-én az alperes benyújtotta a bírósághoz a Veszprém Megyei Bíróság jogerős ítéletét és az eljárás folytatását kérte.

21. A folytatódó eljárásban 2002. február 27-én a Munkaügyi Bíróság elrendelte, hogy a felek terjesszék elő bizonyítási indítványukat. A 2002. június 24-i tárgyaláson a Munkaügyi Bíróság ismét felhívta a kérelmezőt,

hogy terjessze elő bizonyítási indítványát. A kérelmező 2002. szeptember 16-án tett eleget a felhívásnak.

22. A 2002. október 21-i tárgyaláson a Munkaügyi Bíróság ítéletet hirdetett, amelyben elutasította a kérelmező keresetét. Az ítéletet 2002. november 4-én kézbesítették a kérelmező számára, s az 2002. november 22-én vált jogerőssé.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

23. A kérelmező panaszolta, hogy pereit ésszerűtlenül hosszú ideig tartották, megsértve az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését, amely kimondja:

“Mindenkinek joga van arra, hogy...bíróság...ésszerű időn belül... hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában...”

24. A Kormány vitatta az állítást. Az első eljárást illetően a Kormány kijelentette, hogy az Egyezmény 34. cikke alkalmazásában a kérelmező nem tekinthető áldozatnak. Ebben a tekintetben rámutatott arra, hogy a hazai bíróságok nem csupán megállapították, hogy az eljárás ésszerűtlenül hosszú ideig elhúzódott, hanem ezen az alapon jelentősen enyhítették is az ítéletet. A második eljárást illetően a Kormány előterjesztette, hogy a kérelem a jogerős ítélet kézbesítésének befejezését követő hat hónapon túl került előterjesztésre. A harmadik eljárást illetően a Kormány előterjesztette, hogy a kérelmező nagymértékben hozzájárult az eljárás elhúzódásához.

25. A figyelembe veendő időszakok 1993. február 18-tól 2001. június 12-ig, 1994. május 9-től 2000. március 21-ig és 1993. május 10-től 2002. november 4-ig, az ítéletek kézbesítéséig tartottak. Ilyen módon az első eljárás 8 évig és 4 hónapig, a második 5 évig és 10 hónapig, a harmadik pedig 9 évig és 8 hónapig tartott.

A. Elfogadhatóság

26. Az első eljárást illetően a Bíróság emlékeztet arra, hogy a Veszprémi Városi Bíróság megállapította az eljárás túlzott elhúzódását, s a kérelmezőre kiszabott 2 év 6 hónap szabadságvesztést 2 év szabadságvesztésre enyhítette, melynek végrehajtását 4 évre felfüggesztette. A Városi Bíróság hangsúlyozta, hogy az ítéletet kizárólag az eljárás ésszerűtlenül hosszú voltára tekintettel enyhítette. Ennek fényében a Bíróság úgy találja, hogy a kérelmező megfelelő jogorvoslatban részesült az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdése alapján őt megillető, az ésszerű időn belüli tárgyalással kapcsolatos jog állítólagos megsértése miatt. Ilyen módon már nem tekinthető a 6. cikk 1. bekezdésével kapcsolatos jogsértés áldozatának az Egyezmény 34. cikke értelmében. Ezért nyilvánvaló megalapozatlansága miatt a panaszt el kell utasítani az Egyezmény 35. cikkének 3. és 4. bekezdése alapján (ld. *Lie and Bernsten*, (dec.), no. 25130/94).

27. A második eljárást illetően a Bíróság emlékeztet arra, hogy az Egyezmény 35. cikkének 1. bekezdése kimondja:

“Az ügyet...attól az időponttól számított hat hónapon belül [lehet a Bíróság elé terjeszteni], amikor a hazai végleges határozatot meghozták.”

28. A Kormány bizonyítékkal támasztotta alá azon állítását, hogy a határozat 2000. március 21-én került kézbesítésre. A Kormány arra hivatkozott, hogy a kézbesítést végző budapesti postahivatalban 2000. március 21-én bélyegezték le az átvételi elismervényt, s ugyanez a dátum szerepel a címzett által aláírt, átvételt igazoló szelvényen is.

29. Ezen körülmények között a Bíróság úgy véli, hogy a jogerős ítélet kézbesítésére 2001. március 21-én került sor. Ennek megfelelően a hat hónapos határidőt ezen időponttól kell számítani. A kérelmező azonban csak 2000. szeptember 29-én terjesztette elő kérelmét, azaz több mint hat hónappal később. Ebből következően a panasz előterjesztésére a 35. cikk 1. bekezdésében előírt határidő lejártát követően került sor, így az Egyezmény 35. cikkének 4. bekezdése alapján a kérelmet el kell utasítani.

30. A harmadik eljárással kapcsolatos kérelmezői panaszt illetően a Bíróságnak az a véleménye, hogy a panasz nem nyilvánvalóan megalapozatlan az Egyezmény 35. cikkének 3. bekezdése szerinti értelemben. A Bíróság továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

31. A Bíróság emlékeztet arra, hogy az eljárás hosszának ésszerű voltát az ügy egyedi körülményei fényében, a Bíróság esetjogában kidolgozott kritériumok figyelembe vételével kell megítélni, különös tekintettel az eset bonyolultságára, a kérelmező és a releváns hatóságok magatartására és arra,

hogy mi volt a per tétje a kérelmező számára (ld. pl. a fent idézett *Humen v. Poland* § 60; és *Frydlender v. France* [GC], no. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII). A Bíróság megismétli, hogy munkaügyi perekben különös gondossággal kell eljárni (*Ruotolo v. Italy*, judgment of 27 February 1992, Series A no. 230-D, p. 39, § 17).

32. A Bíróság már többször megállapította az Egyezmény 6. cikke 1. bekezdésének megsértését az olyan ügyekben, amelyek a jelenlegihez hasonló kérdéseket vetettek fel (ld. fent idézett *Frydlender*).

33. Az előterjesztett anyagokat megvizsgálva a Bíróság megállapítja, hogy a Kormány nem terjesztett elő olyan tényt vagy érvet, amely arra késztetné a Bíróságot, hogy a jelen ügyben eltérő következtetésre jusson. A kérdéssel kapcsolatos esetjogra tekintettel a Bíróság megállapítja, hogy a jelen ügyben az eljárás túlzottan hosszú volt, s nem felelt meg az “ésszerű idő” követelményének.

Ennek megfelelően a 6. cikk 1. bekezdését megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

34. Az Egyezmény 41. cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

35. A kérelmező a Bíróságtól kérte nem vagyoni kára összegének megállapítását.

36. A Kormány nem nyilvánított véleményt ebben a kérdésben.

37. A Bíróság úgy találja, hogy a kérelmező nem vagyoni kárt szenvedett. Méltányossági alapon ítélve, és tekintettel a kérelmezőnek felróható késedelmekre, 5.000 eurót ítél meg ezen a címen.

B. Költségek és kiadások

38. A kérelmező nem terjesztette elő költségeit és kiadásait. Ezért a Bíróság ilyen címen nem ítél meg összeget.

C. Késedelmi kamat

39. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális hitelkamatán kell alapulnia, s ahhoz további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG

1. 6 szavazattal 1 ellenében a munkaügyi eljárás túlzott hosszával kapcsolatos panaszt elfogadhatónak *nyilvánítja*, a panasz többi részét pedig elfogadhatatlannak;
2. 6 szavazattal 1 ellenében *megállapítja*, hogy az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették;
3. 6 szavazattal 1 ellenében *megállapítja*
 - (a) hogy az alperes Kormánynak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmező számára nem vagyoni kára megtérítéseként 5.000 eurót (ötezer euró), és az ezen összeget terhelő adók összegét kell kifizetnie az alperes Állam nemzeti valutájában, a kifizetéskori átváltási árfolyam alkalmazásával;
 - (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a kifizetés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális hitelkamatát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2004. szeptember 28-án a Bíróság eljárási szabályzatának 77. § 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

S. DOLLÉ
hivatalvezető

J.-P. COSTA
elnök